

'Je moet jezelf als merk neerzetten'

'Ik denk dat veel mensen die nog nooit naar jazz hebben geluisterd het beeld hebben: jazz is ingewikkelde of moeilijke muziek. Ik wil dat dat bij mijn muziek meevalt. Dat mensen die naar mijn concerten komen happy de zaal verlaten.' Pianist **Robert Koemans (27)** gaat ondanks corona vol goede moed door.

Tekst Boris Lemereis

Wat wás het fijn om weer voor publiek op te treden. Vrijdag 3 juli 2020 vormde voor pianist Robert Koemans (1993) niet alleen het moment waarop hij zijn album *Cross* presenteerde, maar ook het eerste moment sinds maanden dat hij weer op een jazzpodium stond. Hij had het gemist. Natuurlijk had hij de voorgaande maanden veel achter de piano gezeten en af en toe voorzichtig met vrienden samengespeeld, maar dat geeft niet hetzelfde gevoel als een heel concert spelen voor een aandachtig luisterend publiek

in de zaal. 'Je beleeft de muziek op een andere manier dan wanneer je aan het oefenen bent. Het was heerlijk om weer in die tunnel te stappen, die scherpe focus weer te voelen.'

De albumpresentatie stond aanvankelijk in april gepland, maar de coronacrisis gooide roet in het eten. Toen het Rotterdamse podium LantarenVenster in juli weer voorzichtig met optredens begon en hem vroeg het nieuwe seizoen te openen met zijn albumpresentatie, aarzelde hij geen moment. In plaats van de driehonderd man die normaal in de zaal zouden passen, werden nu maar tachtig man toegestaan. Maar toch: hij mocht eindelijk laten zien waaraan hij het afgelopen jaar had gewerkt.

Filmcomponist

Robert Koemans groeide op in Den Haag. Op zijn zesde kreeg hij zijn eerste pianolessen, aanvankelijk klassiek. Hij was naar eigen zeggen geen uitblinker. 'Er werd over me gezegd dat ik muzikaal was, maar ik oefende niet zoveel.' De jazz ontdekte hij toen hij op de middelbare school gitaar wilde gaan spelen. Via saxofonist Simon Rigter, die les gaf aan een vriend van Koemans, kwam hij bij jazzgitarist

Vincent Koning terecht. Niet veel later maakte hij ook op de piano de overstap naar de jazz.

Zijn eerste composities maakte hij in zijn middelbare-schooltijd op zijn computer, voor een korte film van een vriend van hem. Hij bedacht dat hij filmcomponist wilde worden en ontdekte dat daar een master voor bestond in Amsterdam. 'Maar voor een master moet je wel eerst een bachelor doen. Dat werd jazzpiano.'

Na een vooropleiding in Amsterdam begon hij op zijn achttiende de bachelor in Rotterdam. Hij was er meteen op zijn plek. 'De afdeling is wat kleiner dan in Amsterdam, dus ik was meteen een van de vijf pianisten op school, in plaats van een van de twintig. Daardoor werd ik eerder gevraagd in combo's te spelen en kwam ik op jam-sessies sneller aan de beurt.'

Het hielp hem zich sneller te ontwikkelen. Wat daarbij ook hielp, was dat hij leerde hoe hij moest studeren. 'Daarvoor speelde ik altijd wel veel, maar was ik nog te weinig gericht aan het oefenen.'

Docenten aan wie hij veel heeft gehad zijn Ben van den Dungen en Simon Rigter. 'Ben was echt *heavy* in dat eerste jaar. Je zou het niet durven om je huiswerk niet voor elkaar te hebben bij hem. Hij kon dan behoorlijk intimiderend zijn.

Achteraf denk ik dat dat ook wel een beetje toneelspel was, maar op een eerstejaars maakte dat behoorlijk indruk.'

Simon Rigter was juist het tegenovergestelde; die had een uiterst vriendelijke aanpak. 'Voor Simon wilde je hard werken zodat hij blij werd, voor Ben zodat hij niet nog bozer werd.'

Meer eigenheid

Robert Koemans studeerde cum laude af. Twee jaar later, eind 2019, werd hij geselecteerd als Nieuwe Maker, een subsidietraject van het Fonds Podiumkunsten en Jazz International Rotterdam waarin veelbelo-

vende nieuwelingen in de cultuursector de kans krijgen om zich verder te ontwikkelen. Het gaf hem de ruimte om na te denken over wie hij als muzikant wilde zijn. Hij kwam tot de conclusie: ik moet op zoek naar meer eigenheid.

Tijdens zijn conservatoriumtijd had hij veel gespeeld met Coal Harbour, een sextet dat later met vier strijkers werd uitgebreid tot tentet. Koemans schreef weliswaar alle muziek voor die groep, maar zijn pianospel verdween daardoor wat naar de achtergrond. 'Ik was eerst bezig met alles schrijven voor iedereen om me heen, en daarna ging ik pas kijken of ik m'n eigen partijen kon instuderen. De piano hobbel-

de er een beetje achteraan.'

Het was een manier voor hem om zich comfortabel te voelen, denkt hij nu. Hij was verantwoordelijk voor de muziek, maar kon altijd zeggen: het is van Coal Harbour. 'Ik ben niet iemand die snel uit zichzelf een stap naar de voorgrond doet. Maar dat is wel nodig als je als muzikant je geld wilt blijven verdienen met optreden. Je moet jezelf als merk neerzetten. Nu heb ik nog het voordeel dat ik onder de noemer "jong talent" kansen krijg, maar ik word op een dag ook 35. En dan zijn er weer andere jonge musici die knettergoed spelen. Ik moet voor die tijd ervoor zorgen dat ik de stap van "jong talent" naar "gear-

riveerd musicus” heb gemaakt.’

Hij koos er uiteindelijk voor om een album met pianotrio op te nemen. Op die manier kreeg hij de kans zichzelf als pianist en componist te profileren, en kon hij samenspelen met bassist Alessandro Fongaro en drummer Willem Romers – beiden vrienden van hem.

Het album bevat negen tracks: acht eigen composities plus een bewerking van Neil Youngs *Philadelphia*. Het geeft een beeld van Koemans’ veelzijdigheid als componist. Zijn aanpak van het componeren verschilde ook per nummer.

‘Soms schrijf ik een melodie met een emotie in mijn hoofd, vanuit een bepaald gevoel. Maar soms benader ik het technischer, haast wiskundig.’ De track *McGuinness Boulevard* bijvoorbeeld, die hij in New York schreef. ‘Ik logeerde daar bij een vriendin die zei: “No way dat jij deze straatnaam om kan zetten in een stuk dat melodisch klinkt.” Ik heb toen het woord McGuinness genomen, dat omge-

CV

- 1993 7 september geboren in Den Haag
- 1999 Eerste pianolessen
- 2011 Vooropleiding op het Conservatorium van Amsterdam
- 2012 Bachelor jazzpiano op Codarts Rotterdam
- 2013 Oprichting sextet Coal Harbour
- 2014 Studeert een jaar aan Jazz-Instituut Berlin als uitwisselingsstudent
- 2016 Ep *Crossing the Channel* met Coal Harbour
- 2017 Studeert cum laude af
- 2018 Album *Jolt* met Coal Harbour
- 2018 Docent Jong KC Muziek
- 2019 Oprichting Robert Koemans Trio
- 2019 Gastdocent Codarts Rotterdam
- 2020 Album *Cross* met Robert Koemans Trio

‘Voor docent Simon Rigter wilde je hard werken zodat hij blij werd, voor Ben van den Dungen zodat hij niet nog bozer werd’

zet naar getallenreeksen, die in een toonladder gezet en er een liedje van gemaakt. Dat kan in principe met alles: een woord, een geboortedatum, een telefoonnummer.’

Eén voorwaarde wanneer hij op die manier componeert: de melodie moet herkenbaar blijven. Zijn muziek moet niet te abstract worden. ‘Ik vind het belangrijk om een mate van toegankelijkheid te houden. Ik denk dat veel mensen die nog nooit naar jazz hebben geluisterd het beeld hebben: jazz is ingewikkelde of moeilijke muziek. Ik wil dat dat bij mijn muziek meevalt. Dat mensen die naar mijn concerten komen *happy* de zaal verlaten. Dat is belangrijk, want we hebben gewoon luisteraars nodig. Anders is ons publiek over twintig jaar straks allemaal de pijp uit.’

Live-beleving

De avond nadat dit interview plaatsvindt, stelt het kabinet verscherpte corona-maatregelen in. Theaters mogen opnieuw niet meer dan dertig personen toelaten. Voor veel podia reden om in de komende periode alle optredens af te gelasten.

Robert Koemans heeft nog geluk, zegt hij. Hij geeft lessen bij Codarts in Rotterdam en op talentenschool Jong KC in Den Haag, en hij krijgt de Nieuwe-Makerssubsidie. Daardoor heeft hij nog een bron van inkomsten, terwijl veel van

zijn collega’s het met veel minder moeten doen. Het neemt niet weg dat de huidige situatie ook hem treft. ‘Het gedeelte van het vak waarvoor ik het ben gaan doen, kan ik niet meer doen: spelen voor mensen.’

En dan heeft hij het nog niet eens gehad over het lot van podia en festivals. ‘Als dit nog een jaar zo doorgaat, pleurt alles om. Mijn generatie is niet gewend aan die goede oude tijd dat Nederland nog tweehonderd podia kende, maar het wordt wel erg lastig als het er straks nog minder zijn dan nu. Het zijn niet alleen de Bimhuizen en de Tivoli’s die de jazzcultuur draaiende houden, maar ook de Dizzy’s en dat soort podia. Naast de eredivisie heb je ook een circuitje net daaronder, waar de top van de Nederlandse jazz ook speelt. En die hebben we keihard nodig.’

‘Live-beleving is zo belangrijk. Dat is waarom ik van de muziek ben gaan houden: doordat ik in een kroeg mensen zag samenspelen. De magie zat erin dat het recht voor mijn neus gebeurde. Dat is heel anders dan op je laptop. Concerten streamen was een mooie pleister op de wonde tijdens de lockdown, maar laten we hopen dat het niet de nieuwe standaard wordt.’

Voorlopig gaat hij vol goede moed door. Hij plant voorzichtig optredens met zijn trio voor het voorjaar, speelt nog met Coal Harbour en werkt onder meer met Fenix, de Red Light Jazz Society en het Dutch Jazz Collective. ‘Mijn droom is om met het trio veel in binnen- en buitenland te spelen, en zo snel mogelijk een nieuwe plaat te maken.’

De laatste tijd luistert hij weer veel naar muziek van filmcomponisten. De droom om een master filmcompositie te volgen is nooit helemaal verdwenen. ‘Voorlopig ben ik druk genoeg, maar misschien komt het er ooit nog van.’ ●